

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลก
ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
พ.ศ. 2559

บุศรา เข้มทอง
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

มรดกโลก (World Heritage) หมายถึง สถานที่ทางวัฒนธรรม และธรรมชาติที่มีคุณค่าโดดเด่นระดับสากล จนได้รับการประกาศ ขึ้นทะเบียนให้เป็นแหล่งมรดกโลก โดย องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ภายใต้ หลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลก ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage) ซึ่งถือกำเนิดขึ้นใน พ.ศ. 2515 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในหมู่ประเทศภาคี ในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมด้านนโยบายการบริหารเทคนิคและการเงิน เพื่อสงวนรักษา คุ้มครอง และส่งเสริม มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยชาติให้คงอยู่ต่อไป อนุสัญญาฉบับนี้ได้รับการรับรองจากรัฐสมาชิกขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ในการประชุมใหญ่สมัยสามัญครั้งที่ 17 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 โดยอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ใน พ.ศ. 2518 โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ ในเดือนสิงหาคม 2530 จึงนับได้ว่าอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกเป็นความตกลงระดับนานาชาติเพื่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดอนุสัญญาฯ หนึ่ง

สำหรับประเทศไทย มีมรดกโลกทางวัฒนธรรม 3 แห่ง และ มรดกโลกทางธรรมชาติ 2 แห่ง ดังนี้

- 1) เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย และ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ใน พ.ศ. 2534
- 2) เมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ใน พ.ศ. 2534
- 3) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ใน พ.ศ. 2535
- 4) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและห้วยขาแข้ง ครอบคลุมพื้นที่รอยต่อ จ.กาญจนบุรี จ.ตาก และ จ.อุทัยธานี โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ใน พ.ศ. 2534
- 5) ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ จ.สระบุรี จ.นครราชสีมา จ.นครนายก จ.ปราจีนบุรี จ.สระแก้ว และ จ.บุรีรัมย์ โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ใน พ.ศ. 2548

นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้เสนอ สถานที่ซึ่งมีความโดดเด่นทางวัฒนธรรมและธรรมชาติอีกหลายแห่ง เข้าอยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น เพื่อบรรจุเข้าสู่การพิจารณา ขึ้นเป็นมรดกโลก ได้แก่

- เส้นทางวัฒนธรรมพิมาย ปราสาท พนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำและศาสนสถานที่เกี่ยวข้อง
- อุทยาน ประวัติศาสตร์ภูพระบาท จ.อุดรธานี
- วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
- กลุ่มป่าแก่งกระจาน
- อนุสรณ์สถาน สถานที่ต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของ จ.เชียงใหม่

ซึ่งกลุ่มป่าแก่งกระจาน (Kaeng Krachan Forest Complex) ได้ขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้นไว้แล้วใน พ.ศ. 2554 อาจจะถูกนำเข้าสู่การพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 40 ใน พ.ศ. 2559 โดยประเทศไทย ต้องจัดทำบัญชีความ หลากหลายทางชีวภาพ และแก้ปัญหาชนกลุ่ม น้อยในพื้นที่ และจัดส่งรายงานให้คณะกรรมการมรดกโลกในวันที่ 1 ก.พ. 2559 เพื่อเตรียมพิจารณาในขั้นตอน สุดท้ายในช่วงกลางปีหน้า (สักรินทร์ นิยมศิลป์, 2558)

โดยที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทาง ธรรมชาติ ค.ศ. 1972 (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage) และต้องปฏิบัติตามแนวทางการอนุวัติตามอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการคุ้มครอง ป้องกัน และอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกในการกำหนด นโยบายและดำเนินงานให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ดังกล่าว รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพให้คงไว้ซึ่งคุณค่าที่โดดเด่นเป็นสากลในระดับชาติ ในวันที่ 31 มีนาคม 2558 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการ ดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. มีสาระสำคัญ เกี่ยวกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนด นโยบาย กรอบทิศทาง และแนวทาง รวมถึงการกำหนดท่าทีของราชอาณาจักรไทยเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี ตรวจสอบพิจารณาและ ให้ความเห็นของกระทรวงวัฒนธรรมที่เห็นควรแก้ไขสาระในร่างระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีฯ ได้แก่ คำว่า “สำนักงานฯ” เป็น “สำนักงาน” (ตัดเครื่องหมาย “ฯ” ออก) และ “แหล่งมรดก ทางวัฒนธรรม” แก้ไขเป็น “มรดกทางวัฒนธรรม” (ตัด “แหล่ง” ออก) รวมทั้งองค์ประกอบของคณะกรรมการ แห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เห็นควรให้แต่งตั้ง “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม” เป็น รองประธานกรรมการเพิ่มเติม ประกอบการพิจารณาด้วย แล้วดำเนินการต่อไปได้ (มติคณะรัฐมนตรี, 2558) และนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ลงนามระเบียบฯ นี้เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2559 ซึ่งต่อมา ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในวันที่ 12 มกราคม 2559 ให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559 มีผลให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2558 เป็นต้นไป และให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559 ฉบับนี้ มีสาระสำคัญสรุปได้โดยสังเขป ดังนี้

1. คำนิยาม

1.1 “มรดกโลก” หมายความว่า มรดกทางวัฒนธรรม มรดกทางธรรมชาติ หรือมรดกแบบผสมที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลและได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกของมวลมนุษยชาติ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ค.ศ. 1972

1.2 “มรดกทางวัฒนธรรม” หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลทางวัฒนธรรมซึ่งสามารถตกทอดไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ ได้แก่ ก) สถานที่ที่เป็นผลงานทางสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและจิตรกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน ข) กลุ่มของสิ่งปลูกสร้างที่แยกจากกันหรือเชื่อมต่อกันในลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ และ ค) แหล่งที่เป็นสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือเกิดจากการผสมผสานระหว่างธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เป็นต้น

1.3 “มรดกทางธรรมชาติ” หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลทางธรรมชาติซึ่งสามารถตกทอดไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้ ได้แก่ ก) สภาพทางธรรมชาติที่ประกอบด้วยลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ข) สภาพองค์ประกอบทางธรณีวิทยา หรือธรณีสัมพันธ์ หรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดเจนว่าเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสายพันธุ์สัตว์และพืชที่ถูคุกคาม และ ค) แหล่งธรรมชาติหรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดเจนว่ามีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในทางวิทยาศาสตร์ การอนุรักษ์และความงามตามธรรมชาติ เป็นต้น

1.4 “มรดกแบบผสม” หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าผสมผสานระหว่างมรดกทางวัฒนธรรมกับมรดกทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมด

1.5 “ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม” หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่แสดงถึงวิวัฒนาการและการตั้งถิ่นฐานของสังคมมนุษย์ภายใต้ข้อจำกัดทางกายภาพ เป็นต้น

2. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก

คณะกรรมการฯ เรียกโดยย่อว่า “กอม.” ประกอบด้วย

2.1 รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ

2.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง สองและสามตามลำดับ

2.3 ให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

2.4 ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถ มีผลงานหรือประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ สังคมศาสตร์ มานุษยวิทยาหรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ

2.5 ให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ต้องมีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกและพ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ เป็นต้น

4. การประชุม

ในการประชุม ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

5. อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ก) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน และอนุรักษ์มรดกโลก ที่สอดคล้องตามอนุสัญญาฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติตาม

ข) กำหนดแผนงาน มาตรการ และกลไกในการคุ้มครองป้องกันและอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม มรดกทางธรรมชาติ และมรดกแบบผสมที่ตั้งอยู่ในประเทศ

ค) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการกำหนดให้มรดกทางวัฒนธรรม มรดกทางธรรมชาติ และมรดกแบบผสมที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยเป็นมรดกโลกก่อนเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลกเพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นหรือบัญชีรายชื่อมรดกโลก

ง) ประสานงานและติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย

จ) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยเพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยสามัญตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งจัดทำรายงาน ผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบตามความเห็นสมควรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เป็นต้น

6. ในกรณีที่คณะกรรมการฯ เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดไม่เป็นไปตามพันธกรณีที่กำหนดในอนุสัญญาหรือไม่สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาฯ ที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด ให้คณะกรรมการฯ แจ้งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควร ให้คณะกรรมการฯ รายงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขสั่งการตามที่เหมาะสม

7. ค่าใช้จ่ายสำหรับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการโดยให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงาน ส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่คณะกรรมการฯ แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบนี้ให้เบิกจ่ายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในฐานะ ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานนั้น โดยให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

8. ในวาระเริ่มแรกระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ก) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ค) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวง มหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติผู้อำนวยการสำนักงาน งบประมาณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ

ง) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้บุคคลดังกล่าว ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

9. เมื่อระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ซึ่ง ได้รับแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 สิ้นสุดลง และให้บรรดาการใด ๆ ที่ คณะกรรมการดังกล่าวได้ดำเนินการไปแล้วและยังมีผลใช้บังคับอยู่ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามระเบียบนี้

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากการศึกษาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครอง มรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559 เห็นว่าระเบียบฯ นี้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมในเรื่อง ของคำนิยาม องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก หรือเรียกโดยย่อว่า “กอม.” ที่เน้นในเรื่องของการคุ้มครองและการดำเนินการทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางการอนุวัติตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการให้มีกลไก ในการกำหนดนโยบายและดำเนินงานให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าวที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ทั้งวัฒนธรรมและธรรมชาติในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของกันและกันมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและชาติให้มีความยั่งยืนสืบต่อไป

บรรณานุกรม

กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม. (1 กันยายน 2552). **มรดกโลก**. สืบค้น 21 มกราคม 2559

จาก http://wetland.onep.go.th/onep/ncecd/index.php?name=onep_4&file=readnews&id=1

บทที่ 1 โบราณสถาน. (2559). สืบค้น 12 มกราคม 2559 จาก

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bpvVhzuEKG4J:61.19.241.70/rkj/uploadword/691358.doc+&cd=36&hl=th&ct=clnk&gl=th>

มติคณะรัฐมนตรี. (31 มีนาคม 2558). เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการดำเนินงานตาม
อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ.

สืบค้น 21 มกราคม 2559 จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99313038

ราชกิจจานุเบกษา. (2559). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วย**

การคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559. สืบค้น 21 มกราคม 2559

จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99313038

สักกรินทร์ นิยมศิลป์ .(2558). **มรดกอาเซียน มรดกโลก**. สืบค้น 22 มกราคม 2559

จาก file:///D:/Users/parliament/Downloads/PopDev-Vol35-No6.pdf